

РУСИНСЬКИЙ RUSZIN VILÁG СВІТ

річник VIII. число 86., децембер 2010
VIII. évfolyam 86. szám, december 2010

Вінчуєме щасливих сят!

У честь пам'яті Тібора Бониславського

2 грудня у Чеському Культурному Домі відбувся великий музикальний вечір, організований Обществом Русинської Культури і РМС Уйбуды. Вечір вели др. Маріана Лявинец і Олга Сілцер-Ликович. На вечорі присутствовали председатель ВРМС Андрій Манайло, зам. председателя др. Степан Лявинец, члени родини Бониславських, депутати Русинських Меншиновых Самоуправлений і другі гості. У привітственому слові др. М. Лявинец уповіла:

Честовані гості!

Сердечно привітствуємо вас от имени Общества Русинської Культури, РМС Уйбуды і также РМС Будапешта. Зачинаємо наш, уже ставший традиційов музикальний вечір, котрий сього рока посвящаємо нашому знамому незабываємому Тібору Бониславському. Серед сидящих у залі майже не є чоловіка, котрий би його не знав. Туй, у сьому залі у окруженні родини, многочисленных коллег і ученикув, просто знакомых, сятковалисьме 75-рочный його юбілей. И днись, коли його уже не є из нами, мы изобразились, обы вуддати дань світлій пам'яті сую прекрасной обаятелнуй личности.

Затим по сценарію вечера ведучі познайомили гостей из діяльністю Тібора Бониславського.

Родився 15 октовбра 1928 р. у Кошицях. Отец його, Дезидерій зачав як строитель свою діяльність у Ужгороді у 1928 р. Призванієм його жони было воспитаніє трёх сынув.

Середущий сын Тібор, зачав свої науки у Ужгородській русинській начальнуй школі, котра находилася на площади Масарика.

Конец II світової війни застав його учеником VI класа Ужгородської Державної Гимназії Другетов.

Його інтерес до музикального искусства проявився у тому, што од матери, котра грала на скрипці як любитель, аутодидактическим способом научився грати дакулько мадярських і подкарпатських русинських співанок. Нотну читку на

скрипці і віолончелі перебрав од старшого брата, котрий дустав музикальное воспитаніє у педагогическому училищі. Из таков „подготовков” поступив у Ужгородское Государственное Музыкальное училище, котрое одкрылося у 1945 р. , и котрое под руководством таких преподавателей, як Вера Ромишевска (скрипка), Петр Милославський (исторія музики), Дезидерій Задор (сольфеджіо і гармонія), - так успішно закончив, што пуся того поступив и закончив Львовську Консерваторію ім. Н. Лысенка и достав диплом музыканта-исполнителя и педагога.

Свій творческий путь концертирующего скрипача зачав будучи замістителєм директора Береговської Музыкальної шко-

лы. (Одновременно 4 рокы був руководителєм Береговського Учительського хора).

Руководство Областной Філармонії у 1959 році назначає Т. Боніславського руководителєм оркестра Закарпатського Державного Народного хора. Пузніше вун стає художественным руководителєм ансамбля „Мадярські мелодії”, за тим продовжає свою педагогічеську діяльність у Ужгородській

Музыкальнуй школі ім. П. Чайковського по класу оркестровки.

Т. Боніславський регулярно выступає из сольными скрипичными концертами перед публіков у разных городах Пудкарпатя. При тому організовує и 10 рокув руководить оркестром хореографічеського ансамбля „Юность

Невістка Тібора Боніславського Тятяня Рудницкая и сын Аттіла Боніславський

Онука Тібора Боніславського Тамара

Закарпаття”, котрый на одному из конкурсуд любителейских коллективуд був награжденный золотов медалью.

В течені 30 рокув безсмінно був художественным руководителем и диригентом камерного оркестра Ужгородського Университета „Диверти-мента”.

Оркестр занимав призові міста на многих государственных конкурсах, за што заслужив почётное звание „Заслуженный самодіяльный оркестр Украины”.

У 1975-році уедно из композитором Іштваном Мартоном у рамках Областной Філармонії Т. Боніславський організовує Мадярський Камерный оркестр, состоящий из 10 членув.

Як соліст и як художественный руководитель, продолжає свою исполнительську діяльність в течені многих рокув, аж до выхода на пенсію.

За сись час из 1963 рока регулярно веде у „Закарпатській правді” музыкальну рубрику як позаштатный корреспондент. У сій новинці появляються сообщенія, интервью и шилиякі статі на музыкальні теми, разні публікації появляються у кошицькуй Музыкальнуй Антології и у Карпатських календарях.

У издательстві „Інтермікс” первый раз увиділа світ у 1993 році мала монографія под названієм „Музыкальна жизнь на Пудкарпатію”. За тим послідовала „Карпатська кантата” про житя и творчество Дезидерія Задора, пак произведеніє, представляющее жизненный путь и музыкальное творчество композитора Іштвана Мартона „...И горы учили...” (сися монографія достала премію на літературно-художественному конкурсі Академії Сийчені у 1999 р. У Будапешті.

Из 1992 р. Т. Боніславський направляє роботу культурологічеськой секції Пудкарпатського культурологічеського общества.

Крім того є основателем и отвітственным секретарём Пудкарпатського Музыкального Общества им. Задора.

Естафету вуд отца перейняв його сын Аттіла, котрого мы ушыткі добре знаєме. Вун уедно из свойов жонов Татьянов Рудницьков продолжавуть славный путь свого отца, будучи музыкантами высокого исполнительного майстерства. У исполне- нії Аттіли прозвучав концерт № 2 композитора Венявського (II часть), акомпоновала Илона Міцінгер. У концерті приняла участіє бывша солістка ансамбля „Мадярські мелодії” Анна Ляхович. Она исполнила русинські народні співанкы „Не рубай ліщину”, „Місяцю королю”, „Під дубиною, під зеленою”, „4 воły”.

Почтити памнять свого діда прийшла и онучка Тамара Боніславська. Она исполнила розказ „Пес Боганч”, написаний Тібором діла дітей. На вечері присутствовала дочка композитора Дезидерія

Задора, Имелда Задор, піаністка и преподавателка. Она исполнила произведенія свого отца, знамого композитора „Етюд” и Сонату.

У жизни Боніславського був період, коли вун робив у Лембергови и там контактовав из музыка- знателем В. Гошовським и другими знамыми музыкантами. Там даякий час робили його колеги А. Щур и Ж. Макаус. На вечері выступив А. Щур из воспоминаніями про Тібора Боніславського. Вун исполнив мелодію „Летів пташок понад воду” у обработці Д. Задора діла кларнета и лемківську співанку „Там зозуленька кукал” у обработці Н. Колессы. У заключительной части програмы выступили из великим успіхом Аттіла Боніславський (исполнив Циганські мелодії Сарасата) и дует Татьяна Рудницкая и Аттіла Боніславський. Они исполнили произведеніє Сарасата „Наварра”.

Тібор Боніславський из 1998 рока жив у Мадярщині. Вун принимав активное участіє у культурнуй жизни русинської общины. Ним був організований и руководимый квартет им. А. Годинки, котрый много раз радовав нас своими выступленіями на Русинському Національному Сяті, на чиселных музыкальных вечерах, посвяче- ных Д. Задору, И. Мартону и других. Вун писав сценарії сих вечорув и сам прекрасно проводив їх, радувачи нас культуров и майстерством исполне- ния.

Тібор Боніславський був єдным из основа- тельов Общества им. академіка Антонія Годинки, став лавреатом премії им. А. Годинки.

Концерт пройшов пуд нескончаємі аплаусы зрительов. Многі обмінялися теплыми споминами про Тібора, котрый у сись вечер нібы був туй, из нами.

Вечер закончився прийомом, про котрый постаралися Йолана Стринська и Ласло Ликович.

Др. Маріана Лявинец

Евгеній Фенцик - прозаик

Карпаторуська проза вийшла из-под пера Е. Фенцика, єдного из майзнамых и плодотворных писателей Подкарпатя кунця XIX столітїя, у жанрі розказа, повісті, а иши точніше – повісті-хроніки. Интереснов є повість „Нищие духом”. По содержанию у ской повісті осуждаються чоловічеська аморальность, асиміляція, денаціоналізація, моральна деградація. До прозы Фенцика относятся и многі розказы, бывальщины и розказы-анекдоты діла народа. Є у Фенцика и роман „В Отчизне без отечества”. Майже не є такої духовної області, де бы творчеський талант Е. Фенцика не высвітися. По определению Е. Недзельського „Фенцик сумел говорить и проповедовать национальную правду, страдая за свой народ, но не теряя присутствия духа до самой последней минуты”. Вун выступає против денаціоналізації русинув края, проводить велику роботу по розвитку культуры, звычайов и традицій свого народа.

„Под старыми Карпатами всё ещё живёт полмиллиона русских душ, душ, которые говорят лишь по-русски... Неужели сих полмиллиона душ оставите без всякого просвещения?...” - обертається вун ид русинськуй інтелігенції через свій журнал „Листок”. И нараз дає отвіт: „Нет, угро-россы добрый, трудолюбивый, к отечеству своему всею силою привязанный народ, он заслуживает того, чтобы ему помочь”. И слово здержав: на боках журнала „Листок” печатає ряд изгядовань и фолклорно-літературных памнятникув прошлого, у тому числі и драматичеського жанра: „Рождественская драма” (1891), „Добродетель превышает богатство” А. Духновича (1892), „Семейное празднество” И. Кортнянського (1896). Печатаня у журналі „Листок” не є случайным. У 1888 році театрална сосполность Галиції зробила провбу організовати гастролі у Унгварі. У Унгвар из Лемберга приїхав театралный діятель Гладилович, обы договоритися про турне. Айбо унгварські власті не дали положительный отвіт на його предложеніє. Так гастролі не отбылися. Сесе возможно інспіровало Фенцика напечатати руські драмы, обы вопрос про організацію руського театра не утратив свої актуальности. Вун пише и свою оригінальну драму-трагедію „Покорение Ужгорода” (1879). Сися песа была напечатана у лембергськуй новинці „Слово” пуд псевдонімом „Владимир”. На жаль, она нигда не была поставлена и нигда не перепечатовалася.

„Покорение Ужгорода” – трагедия на историчну тему. У її основі – легенда про князя Лаборця – доброго и справедливого князя Паннонії. Мирні дні Паннонії перемінилися на пору волнений и междуособиць. Высшее дворянство требовало вуд Лаборца діла себе привілеї и угрожало йому бунтом. Князь призвав його забути про свої особні интересы и объединитися діла борьбы из врагами. Айбо завистливый и тщеславный Ярослав плете интриги, наговорює дворян не повиноватися Лаборцу и измінєє йому у самый тяжкий час, коли треба было защищать Ужгород. Вун тайными ходами проводит маляр у замок. У результаті його предательства Ужгород захваченый, Лаборец повішений, Паннонія покорена.

Событія драмы относятся ид IX сторочю, коли малярське племя перейшло Карпаты. Айбо у 70-80 роки XIX столітїя, коли писалася песа, Е. Фенцик хотів предупредити русинську інтелігенцію, обы она боролася за самосохраненіє народа, проголошує ідею словянського єдинства. Завто основными темами трагедії „Покорение Ужгорода” є тема словянської єдноты, тема патріотизма, чести рудного края, зміна и її ціна.

Містом дієства суть покої князя, двур, темница, шатор Арпада, долина ріки Свиржавы и т.д.

Песа написана білым стихом, розміром шести-стопного ямба. У стилію изложенія Фенцик обстася вірным романтизму, што характерно діла ушыткої літературы Подкарпатя XIX сторочя.

У первому дійствію старый князь Лаборец роздумує про долю свої отцюзнины, про волненія высшего дворянства (у песі - бояр).

Лаборец:

*Я утомился сим правленьем уж,
Труждаюсь в день, в ночи я спать не могу
От тягостных забот. Искаю средств,
Которыми возможно бы создать
Благополучный быт в своей земле.
Хороши законы созданы, но
Нельзя всем угодить, удовлетворить
Нельзя боярам вместе и народу.
Рабочий люд хотел я облегчить,
И вот волнуется бояр могучий класс,
А бедный крестьянин, во слепоте*

*Своей, идёт за ним. Чего же делать?
Я обуздать хотел бы злых бояр:
Но одного смирю, другой же
Причинит бунт и пагубно смятенье,
И потрясёт мой княжеский престол.
Нет, строгость здесь не стоит ничего
Итак, простить мятежное волнение,
И не внимать роптанью непокорных?
Но сим я обнаружу слабость,
И княжеской лишуся чести – Мне
Об этом много должно размышлять. (с. 188)*

Ужанський жупан Ярослав повідомляє Лаборцу про вто, ош бояре готовлять бунт против нього (котрый сам спровоковав). Што робити? Пуйти на уступки и усмірити їх? Айбо предатель Ярослав рекомендує Лаборцу подавити бунт.

Мирослав, сын Ярослава, преданный Лаборцу, сообщаем:

*Ужасная гроза хлынула, князь,
На весь славянский мир... Ты, думаю,
Слышал об уграх уж, о том чудном
Свирепом племени...?*

Бояре, недовольні Лаборцём, а Ярослав підогреває їх страсті, повідомляючи, ош Лаборец хоче арестувати Ярополка и Бориса. Ярополк и Борис готові ити на розправу из князём. Айбо появляеся Мирослав и каже їм, ош на отцюзнину приходить біда, треба защитити рудну землю, и бояре уже прийшли у замішательство. Они рішавуть ити „душой одной против врага”. Ярослав произносить монолог про сына, котрого рішив убити...

Борис, Ярополк, Мстислав и бояре розгадали

планы Ярослава и готові спасти Мирослава вуд руки собственного отца. Ярослав не мириться из тым, што йому не удалось отомстити своему сыну. Вун пробираеся у лагерь мадяр, стрічаеся из Арпадом, їх вождём. Вун предлагає Арпаду доньку Лаборца Ефросинью и приводит її до Арпада. Айбо Мирослав спасає Ефросинью и сообщаем князю, ош Ярослав уже веде мадяр у Замок. На помощь Лаборцу має подоспіти Салан из свойов дружинов. Борис и Ярополк обвиняють Ярослава, котрый уже збирать дружину против Лаборца, у предательстві. Ярослав хоче сам стати князём, вадь у крайньому случаі вассалом Арпада.

Мадяры вертавуться у замок...

Убивавуть Лаборца...

У заключеніє треба привести красні слова Є. Сабова „Духнович возбудив національное сознание и, замыкая очи, с утешой сказал: „ныне отпускаеши”. Евгений Фенцик, начавший действовать уже во время развитой национальной жизни и розвивавшейся литературы, в течении 33 лет неустанно, до истощения жизненных сил, боролся против денационализации народа, спасая, что ещё можно, и заснул с мечтою: „А всё-таки заря взойдёт!”

Сост. др. М. Лявинец

Жерела:

М. Алмашій. Евгений Фенцик (присвячуєся 100-літтю из дня смерти)

Сценарій-монтаж драмы Е. Фенцика Покорение Ужгорода.

Михаил Лучкай

(Часть II.)

Рук 1827 поклав кониць діяльности М. Лучкай, як секретаря консисторії и засідателя Мукачовської епархії, и зачинатся новый період його житя, як священника Ужгорода.

У Ужгородській парохії освободилося місто священника, и из трёх кандидатур (о. М. Лучкай, о. Василь Довгович, о. Иван Зомборі) консисторія дала преимущество Михаилу Лучкаю, и епископ А. Повчий 1 августа 1827 рока назначає його Ужгородським священником. Давучи йому характеристику, вун пише про його характер: „У Богослужению богобойный, у ушыткуму точный, приліжный и вірный, а особенно уважения достойный позад своего поведенія, розумом богатый, кроткий и супокійный, у бесиді інтелігентный и благый, увлекаєся хосенным читанням и урядовыми роботами”. (В. Гаджега „М. Лучкай”, стр. 43-44).

Итак, М. Лучкай 28 марта 1827 рока был назначенный адміністратором Ужгородської парохії, а пак священником. За короткий час на сюй должности вун привюв у порядок церков, фару и ушыткі строєнія на території церкви. Роблячи священником у Ужгороді, М. Лучкай много робив, не шкочувучи себе, не слідив за своїм здоровлям. Вун старався обновити парохію новыми строєніями, при тому старався воспитовати свою паству у рамках християнської моралі.

У 1829 році живущий у Луккі (Італія) испанський князь Карл Людовик Бурбон рішив основати у своему княжестві греко-католическу церков, так як претендовав на гречеський престол. 13 януара 1829 рока перебувающий у Відні священник Иван Фогорашій, выслав письмо епископу А. Повчию у Ужгород из просьбов вудрядити священника и помощников у княжество Лукка у Італію, де князь

Карл Людовик Бурбон хоче основати греко-католицьську церков и обернувся до нього из сим. А. Повчій призначив діла сього Боніфатія Стронецького, айбо його план не осуществився, бо Стронецький нежданно умер. Тогда И. Фогорашій назад обернувся до епископа и попросив прислати Михаила Лучкая, котрый дав согласіе выїхати у Лукку (про што написав йому у письмі).

17 юнія 1829 рока Мукачовський епархіалный епископ А. Повчій пудписав епископський паспорт М. Лучкаю и його колегам Василю Талапковичу, Антону Лаббацу и Иоанну Микуличу. Они у тот же день выїхали у Відень, а затым до Лукки, куди щасливо добралися 28 юлія. Там до того переробили каплицю Морлія, и уже 6 августа у ную зачалося Богослужіня по восточному обряду.

Из первого дня князь полюбив М. Лучкая и создал йому и прибывшим из ним добрі условия діла работы.

У Луккі М. Лучкай вихо́сновує каждую минуту свободного часа, учиться италіанському языку и готовить до печаті граматіку діла свого руського (русинського) народа, обы вун, мавучи її на свому языку, муг культурно и научно пуднятися. Сісю перву граматіку вун закончив у Луккі и здав її у печатню (она выїшла у 1830 році) и продовжав писати начату ним „Історію карпатських русинув”. У вароші Лукка М. Лучкай робив до 20 октовбра 1830 рока, а затым позад політичных обстоятелств вернувся у Ужгород. Прийняв свою парохію у Ужгороді и став руководити парохіями и проводить намісницькі діла.

Из первого дня у Ужгороді Михаил Лучкай став розпространяти свої руські творы. Вун мечтав про единый діла ушыткых словян літературный язык на основі старословянського. Айбо вун розумів, ош старословянський не розуміє простый народ, завто раховав необходимым создати літературный язык на основанії народного, а уедно из сим, літературный язык не може быти таким самым, як народный разговорный язык.

1831 рук був діла Лучкая не дуже щасливым роком перемін.

11 юнія 1931 рока умер його духовный отец – епископ Алексій Повчій. Из утратов епископа, своего покровителя и защитника, Лучкай утрачає ушытку у повному розуміню сього слова, бо вун натулько уедно робив из епископом, ош зависники говорили, ош не епископ управляє епархійов, а сам Лучкай. Из ушыткых священников и намісников Подкарпатя Лучкай майбулше старався, обы пудняти матеріально-духовный уровень селян края. Газдувство и парохія Лучкая были на высокому образцовому уровні, за што ревниво относилися ид ньому сусіды греко-католицьські священники и писали на нього доносы у парохіалный уряд. Зनावучи, ош што робилося у епархіалному уряді и

конзисторії послі смерти епископа А. Повчія, вун сміло выступав против тых, кто його обвинив у разных недобрых поступках. Были проведені засіданія конзисторії, де Лучкай открыто отверг ушыткі обвиненія. Айбо лем из приходом нового епископа Василя Поповича закончилися незгоды межи Лучкаем и конзисторійов. Його обновляють у должности намісника Унгварського округа, а 23 августа 1838 рока вун дає добро на должность защитника сімї и монашеського обіта. Айбо М. Лучкай майвеликое вниманіе приділять народному образованію, школі, судьбі дітей-сирот. Ушыткі силы и способности вун отдавав тому, обы його парохія и парохії його округа и также школы были приміром діла сященников края.

19 марта 1839 рока Лучкай дустає дозвол на будованя каплиці коло церкви у Ужгороді.

24 януара 1840 рока через конзисторію вун домугся, обы у каждый парохії, де не є школы за рахунок сільської громады будовали школы. Лучкай обесчечовав парохіалні школы азбучными книгами. Так як школы у варошах посіщали булше ученикув малярської націоналності, епископ обявав Лучкая привлекати у школы дітей русинув, котрі проживали у околиці його парохії. М. Лучкай задумав выдати руський словарь, котрый мав бы охопити ушыток руський (русинський) язык, не лем літературный, а и народный. М. Лучкай не лишать без вниманія и сирот епархіалных сященников. Вдовы найшли у ньому своего защитника.

М. Лучкай по характеру був дуже точный, пунктуалный, много робив, не позиравучи на состояніе своего здоровья, подавав отчёты про состояніе школ, давав свої пропозиції, детално описовав состояніе учебно-воспитателного процесса. Ищи едно треба уповісти про М. Лучкая. Вун постоянно добивався фінансованя на пуднятіє культуры у селах. Діла сього вун предложив у каждому селі у парохії сященникам збирати по 2-3 крейцара вуд каждого газды, обы за тоті гроші могли загнати 1-2 хлопчикув на ученя, котрі пак могли бы пудняти культуру у селі.

М. Лучкай нежданно умер 3 децембра 1843 рока. Його похоронили у крипті каплиці коло Ужгородської цегольнянської церкви.

У 1926 році студенты-гимназісты поклали мармурову таблу на туй церкві, де Лучкай вірно служив до кунця своего житя. М. Лучкай заняв первое місто межи словянськими писателями ищи у 1831 році своїми творами „Граматикув”, „Церковными проповідями” и шеститомнов „Історійов подкарпатських русинув.”

*Составила др. М. Лявинец
по матеріалам Ф. Рубіша „Мій земляк –
Михайло Лучкай”
Мукачово, Карпатська вежа. 2003*

Засідання Світової Ради Русинув у Братиславі 20.11.2010 рока

Засідання Світової Ради Русинув у Братиславі 20.11.2010 рока

20 новембра 2010 рока у Домі Новинарув у Братиславі отбылося 6 засідання СРР. По плану оно мало отбытися у Мукачові, айбо по даякым причинам перенеслося у Братиславу.

Програма засідання:

1. *Открытіє Дюром Папугов, председов СРР*

2. *Контроль исполненія резолюції 5 засідання у Вуковарі – тайомник СРР В. Противняк*

3. *Информация про майвызнамніші акції русинських організацій у разных державах – члены СРР и СФРМ*

4. *Актуальное положение и сочасна діяльність русинув на Подкарпаті – Н. Бобинец, В. Падяк*

5. *Приріхтованя кампанії русинських організацій до переписи населеня – В. Противняк, члены СРР и СФРМ*

6. *Приріхтованя 11. Світового Конгреса Русинув у Мадярщині у 2011 році – др. М. Лявинец*

7. *Договор про обновленя Устава Світового Конгреса Русинув*

8. *Дискузія*

9. *Принятія Резолюції*

20-рочна русинська юбілантка „Русинська Оброда”

19 новембра у Домі Словацького Розгласа отбылося великоє сяткованя 20-рочного юбілея

Русинської Оброды. Русинська Оброда організовалася 25 марта 1990 рока у Меджілаборцях. Она є майстаршов и майвеликов русинських організаційов у Словакії. Головною ціллю організації было зреалізувати разні форми культурно-сполочного живота діла сохрания и розвитку культурного богатства русинув, його традицій и материнського

русинського языка. Первым председов „Русинської Оброды” був Василь Турок (10 роков). Теперешным председов є Володимир Противняк – тайомник СРР. Майвызначными акціями русинської Оброды є:

Духновичов Пряшов – декламаторський конкурс русинської поезії

Співы мого рода – конкурс русинських співаков

Літні таборы діла

русинських дітей

Дні русинських традицій

Фіглярська новта

Бетлегемські вечоры

Фестиваль русинської популярної музики

Органом „Русинської Оброды” є новинка Info Rusin. Сяточный концерт, у котрому приняли участие майліпші русинські колективы Словакії, пройшов из огромным успіхом. У тот день сятковала свуй юбілей и друга знама русинська організація „Здружіня Русинської Интелігенції Словакії”. Її председов є др. М. Штеньо. Обі організації поздравили председа СРР Дюра Папуга, подпредседа СРР др. М. Лявинец (Мадярщина), член СРР Наталія Гнатко (Горватія), др. Ю. Фірцак, член СРР (Румунія) и другі. Вечер закончився дружественным прийомом.

Члены Світової Ради Русинув

Андрій Попович -автор „Великого Зборника”, знамый церковно-просвітительський діятель

Андрій Попович родився у родині греко-католического священника Василя Поповича и Юліанни Жеткей у селі Теково Уточанського комітату (теперь Виноградівського району) 29.09.1909 рока. 6 януара 1818 рока, коли Андрію ищи не было 9 рокув, умер його отец, затым мати, и вун лишився круглов сиротов.

Началное ошколованя дустав у Севлюші, далше поступив у Мараморош-Сігетську гимназію, котру опікали дуже требователні и строгі, айбо високообразовані монахи-піарісты. Ученя А. Попович продолжав у Сотмарській Королівській Католицькій гимназії пуд патронатом езуїтув. Вниманіє тогдашнього Сотмарського римо-католического єпископа Петра Клобушинського привлекли исключителні успіхы юноші, и вун булше раз предлагав йому вступити у його духовну семинарію. Айбо Андрій, воспитаний у дусі восточної набожності, дуставши середньое образовніє, приїхав дому и у 1828 році выбрав Регіоналну Єпископську духовну семинарію у Ужгороді, де на протяжении 2 рокув изучав філософію, а пузніше из 1830 до 1834 рока теологію.

У тот час позад смерти єпископа Алексія Повчія (1831) Мукачовськов єпархійов управляв капітуларный вікарій Іоанн Чургович, и завто богословув, котрі окончали семинарію, высычовали єпископы сосідных єпархій. Так 18 януара 1834 рока єпископ Григорій Таркович (1821-1841) рукоположив у Пряшові 8 богословув Мукачовської єпархії: Іоанна Андруховича, Іоанна Волковського, Василя Фірцака, Стефана Шерегія, межи ними був и Андрій Попович, котрый принял целібат, то-єсть був высычений як нежонатый.

Пусля высычення А. Попович був направлений помочным священником у Гайдудорог, де на тот час служив парохом о. Димитрій Керекеш, пузніше, из мая 1835 рока у Мараморош-Сігет и затым назад у Гайдудорог. Из новембра 1837 рока до апріля 1848 рока був адміністратором парохії у Шарошпотоці, затым по розпоряженію єпископа Василя Поповича (1837-1864) исполняв обязанности віце-ректора Ужгородської духовної семинарії, де одновременно преподавал предмет державного права Мадярщини.

У началі 1844 рока єпископ назначає Андрія Поповича парохом у село В. Березный и одновременно деканом Великоберезнянського деканата. Його дуже гнітила необразованность народа и завто уже туй – у Великому Березному – А. Попович написав и выдал у 1847 році у Будині первое свое літературное твореніє „Маленькая образная Біблія Ветхого и Нового Завета в употребление сельских детей”, котрое выдержало 4 выданыя (2 выд. Будин, 1849, 3 выданыя, Пешт, 1864, 4 выданыя Ужгород, 1874). У 1852 р. о. Андрій Попович выдає букварь под назвов „Вірный ангел”, де тексты были напечатані латиников и кириликов, што давало дітям возможность научитися латинським и руським буквам. Не позиравучи на сисі добрі наміры, букварь не мав желасмого успіха.

У 1851 році А. Поповича назначавуть професором догматики у Ужгородській духовній семинарії, префектом єпархіального колегіума „Конвінкт” діла сирот из родин священников и также ревизором єпархіальной фундаціонной кассы. У сьому же році єпископ Василь Попович вудзначає о. Андрія титулом радника Консисторії.

О. Андрій, дознавшись, ош єпископ має тяжкости из даякими парохіями, дуже просив назначити його парохом у село Велика Копаня, котра была „майбулше запущенов парохійов на тот час у Мукачовській єпархії, де царила темнота и ушыткі, вызвані сьов темнотов пороки”. Село было натулко розпущено, ош порядок у ньому не могли навести ани світські, ани церковні власті. Єпископ Василь Попович принял ушыткі міры, обы Андрій Попович отказався вуд сього наміреня, наголошувучи, ош „там ни церкви, ни фары не є, а народ там злый и є извістными злодіями на цілый край.” На што о. Андрій отвітив: „Кидь не є там церкви, ни фары, то я ї побудуву, кидь жителі села є злыми, то я научу їх моралі, а злодія я не боюся, бо не маю нич, кромі реверенды!” У Велику Копані вун успішно проводив душпастырську роботу до 1893 рока. Туй испершу вун и справді стрітився из великими беспорядками. Мораль межи народом упала,

авторитетного чоловіка не было ни серед тогдашньої цивільної власті, ни серед односельчан. Даже єпископ не віровав, ош 46-рочному сященнику удасться дустати честованя у таких людей. Айбо йому не лем сесе удалося, а удалося измінити на ліпшое дух, мораль, звичаї и вообщє житя ушыткых. Коли жителі увиділи, ош сященник не собі завертатъ, а защищає їх інтереси, каждый став йому помогати.

Свою роботу у селі зачав из будованя фары, первый камінь посятив у 1857 році, через два роки фара была закончена, строєніє сохранилося и до днись, у ньому проводить богослужєніє греко-католичєська громада. У 1859 році А. Попович купив землю пуд школу и зачав її будовати. Там тепер хыжа православного сященника, а сам узявся учити дітей у уже убудовануй фарі. А у новобудовануй школі його замінили дяки-учителі Василь Доробан и Иван Доробан (1864-1871).

Вун був добрым отцом ушыткым вірникам, учив, нагадовав, фіглєвав, помагав морално и матеріално. У селі прекратилися битки, стихли лайки и проклятя. Село переродилося и скоро стало приміром діла иншых сел у околиці. У суй роботі о. Андрію много помуг Иван Бігун, котрый на протяженіи 30 рокув був старостов села, цинили його не лем люди, вун був удостоєный высшов нагородов вуд короля Мадярщины Франца Йосифа - орденом Хреста.

У 1862 році на церкви, посвяченуй ищи у 1853 році была збудована турня. Церков была розмалєвана знамым художником Игнаційом Рошковичом (у 1877 році за пароха Андрія Поповича), айбо у 1906 році її перемальовали Гейза Кадар и Николай Неймиті из Мараморош-Сігета, так што работы уже на тот час знамого майстра пропали. Рока 1881 была збудована друга школа (там тепер Дом Культуры). По просьбі о. Андрія єпархіалное управління назначило сюда молодого высоко-образованного дяко-учителя Петра Писульку (1888-1924), котрый ревностно робив и помагав парохови у воспитанію молодежи.

Културно-просвітительська работа о. Андрія была высоко оцінена ищи при його животі, бо у духовно-літературному журналі „Листок” сообщалося: „Особенно много трудится он, чтобы поднять уровень просвещения простого народа. Его сельско-приходская школа може служити приміром любому народно-учебному заведенію... Последнія сочинєнія его написаны уже на чистом письменном языке – так, через которое угро-русины перешли от пестрого языка к чистому литературному”.

Попович був первым у Угочанському комітаті, кто побудовав школы уже из твердого строителного матеріала, старався спасти дітей вуд недоброго влияния родичув и воспитав такое поколініє,

котрым могла гордиться ушытка Мукачовська єпархія, як у релігійному, так и у моралному и просвітительському отношенію. Вун научив читати и писати своих вірников, научив їх церковному співу и уставу нашої церкви. Уже тогды, особенно серед молодого поколіня, не было таких, кто бы не знав грамоты, тым булше – співати. Вун даже у преклонному віці не заходив до церкви, обы чомусь не научити своїх вірников. О. Андрій був добрым кертийсом и змуг привити любов своим вірникам ид сьому виду газдувства. Дякувучи йому, керты Великої Копані славились на ушыткуй території тогдашньої єпархії. Недалеко вуд села находився хутор Факобіки (у 1946 році переименованный у с. Буково), де жили дакулко бідных родин. Сесе поселєня о. Андрій перетворив у многочиселное село, де серед розкошного керта на значителні собственні гроші у 1865 році збудовав церков, а через даякый час недалеко появилась и парохіална школа. И зроблено сесе не діла самохвалы, а діла Божой Славы. У хроніці села Велика Копаня о. Стефан Бендас лишив такой спомин на о. Андрія Поповича: „Його имня и про його діла вірники, котрі ищи памнятали його, згадовали и отзывалися из великов любовью. По їх розказам, вун був дуже строгый, чоловіком муцної руки и дуже високої моралности, до грубого вудвертый, у быту скромный и невыбагливый”.

Межи сим ушыткым о. Андрій не лишав и свою літературну роботу. У 1859 році вун выдав свою „Велику Біблію” у двох томах. У обох його церквах – парохіалнуй у В. Копані и у філії у Факобіках – были ушыткі необхідимі богословські книги. Айбо вірники сисі книги не могли купити позад нестатка грошей, завто о. Андрій узявся за велику роботу и у 1886 році выдав свуй первый „Великий Зборник” над котрым трудився цілых 10 рокув. Сися работа принесла йому велику и незабываєму славу, перевыдавалася много раз и сыграла велику роль у културно-просвітительській и церковно-релігійнуй жизни края. Евменій Сабов так оцінив сисю книгу: „Народ дустав книгу діла читання як дома, так и у церкви. Поповичу обязана ушытка єпархія, ош тепер пуд час проведення церковных обрядув люди не зівавуть, „а єдиними устами співавуть” („Почерк літературной деятельности и образования карпатороссов” – Ужгород, 1925 – стр. 20)

Переломным діла розвитку и пропагованя у нашуй Мукачовській єпархії церковного співа був 1886 рук, коли греко-католичєсткий сященник с. Велика Копаня Андрій Попович подготовив до печати и выдав Великий церковный зборник, котрый вміщав тексты співанок, св. Літургії, утрєні, вечурні и разных других отпраив из октиоха – Восмигласника Триода и Мінеї, котрі содержат тексты сяточных співанок. Выданя зборника

способствовало широкому залученню вірників до участія у співі пуд час Божих Служб. „Краса общого співа захватила як вірників, так и сященників”, — пише о. Ю. Сабов (Благовісник № 12, 2204)

Про сесе свідительствуют и впечатленія сященника Александра Митрака (1837-1913), коли вун первый раз учув спів людей у церкви: „На возвратном пути из Марамороша я удовлетворил моему давнему сильному желанию увидеть Великую Копаню и на деле узрѣти плоды беспримѣрной пастырской дѣятельности мѣстного сященника о. Андрія Поповича, посвятившего всю жизнь свою просвещенію народа. Но самое большое удивленіе и радость испытал я в церкви на Утрени и Літургії. Ничего подобного не видел и не слышал я в русской церкви. Се истинно соборна католическая церковь, живой храм Бога Живого, в котором „единими устами и единым сердцем” славится и воспевається пречистое имя Отца и Сына и Св. Духа. Всѣ девушки и парні приходили в церковь с книгами Великий Зборник, изданным мѣстным сященником и раскупленным в его приходе в 150 екз.

Дяк только начал первое слово песни, и вся церков дружно подхватила и продолжала прекрасно созвучно, умильно, на всей утрени от начала до конца”. (Евменій Сабов. Хрестоматія. Унгвар, стр. 256-257).

Позніше сись примір переняли и другі парохії, бо у єднуй из статей у новинці „Нива” Іреней Легеза писав: „Перед 49 літами уже у Давыдкові так красно знали школаші співати, што епископ сам посѣтив сись приход. Но в нашей епархії и больше было труженников в сем похвалы достойном ділі, котрым велику памятку лишили за собою — як то Андрей Попович в Великой Копани и Николай Бачинський в Егрешу, где в обоих мѣстах народ из зборников співаєт”.

Хоть и прожив своє житя о. А. Попович у селі, роблячи сященником, айбо тісно сполупрацовав из тогочасными новинками и журналами. Печатав у них у основному розказы про церковні сята, обясняв звичаї и обряды, трактовав їх историчное происхождение. Його літературну дїяльність мож охарактеризовати так.

Як пробну повязану из „Vi moj anhel” особенностью сього букваря было вто, ош вун напечатаний так, што паралельно приведено текст на однуй страниці кириликов, на другуй — латинськими буквами. Тогдашні рецензенты букваря думали, ош такое указаніе о. Андрій дустав извирьху, завто важных послѣдствій робота не мала.

Дале было виданя „Библейская исторія” (первое у Будині. 1847, другое 1849, а требое уже из зміненое назвов „Малая Біблія” (выдано у Ужгороді у 1874 р.) у журналі „Літературна Неділя” рахуєся четвертым, айбо сесе ошибочно, бо у бібліотеці о.

Стефана Бендаса оно є достовірным записом „третє по первому исправленное издание”. Затим послідовали „Священная исторія Ветхого и Нового Завѣта” у двох томах, котрі часто называвуть „Велика Біблія”, „Новая русская азбука”, выдана у 1859 році у Будині. Азбука мала быти учебником, айбо Будинська намістницька рада не дозволила виданя позад того, што она „складена на основі великоруської граматики”. Епархіальное управління выслало роботу о. Андрію, обы вун приспособив її до „мѣстного языка”, што вун по всьей видимості не зробив.

Дакулько слов про „Великий Зборник”. Первое його виданя увиділо світ у 1886 році у Відні, айбо чогось на виданя (апробацію) виділив пражовський епископ Йосиф Гаганец (1842-1875). Оно мало 424 страниці. Другое виданя выйшло у 1888 році у Ужгороді уже из апробаційов Мукачовського епископа Іоанна Пастелія (1875-1891). Каждое слѣдующее доповнялося так, што шестое виданя уже мало 936 страниц.

Нагадаєме и „Середню Біблію”, котра увиділа світ у 1894 році у Ужгороді, а другое виданя из 1896 рока мало тираж 10 тыс. примірників. А ищи мож напомними про статью, котра выйшла пуд назвов „Сила богослужебного языка” у журналі „Зоря Галицька” у Лембергови 1860 рока стр. 505-506.

У 1887 році епископ Іоанн Пастелій ищи лишив о. А. Поповича парохом у селі Велика Копаня, айбо його помочного сященника о. Михаила Балогу назначив адютером из правом наслѣдованя. Коли о. Андрій удостовѣрився, ош парохія находится у добрых и отвѣтственных руках, то переселився у село Факобіки, котрое было філійов парохії Велика Копаня. Там вун проживав у сільськуй хыжі. Там до самої смерти служив и учив народ. Умер о. Андрій Попович на 90-році свого житя и на 64-му році свого душпаствѣства. Похороненый коло церкви. Його могила была огороженов желѣзнов оградов. На могилі — металічний хрест без надписи, а коло нього — майже трьохметровый деревлянный из табличков „В память А.В. Поповича”.

Його цінна бібліотека и безцінні рукописи по його завѣщанію были передані у Імстичовський монастыр. Про далшу їх долю нич неизвѣстно. Отец Андрій Попович был одданным сином своего народа, котрый безмірно любив. Жив у нужді, не лишив ниякого мастка, айбо лишив по собі велику память у серцях ушытого русинського народа пуд Карпатами. Діла будущих поколінь вун был приміром отца, пастыря и учителя своего русинського народа, котрый ишов по слѣдам Апостолув.

О. Даниїл Бендас

Парох с. Мала Копаня

„Подкарпатський Русин” № 30 5-19 марта 2009 рук.

Освобожденіє, котроє не принесло свободу діла русинського народа

(Часть II.)

Хлопці, несущі чесну стражу, як кибі осіли, позиравучи у очі мертвому тирану. Губер вспомнив на свого нянька, котрый уже выше 5 рокув був у концентраціонному таборі рабом генераліссімуса. Дедё изась думав на отца, котрый був директором русинської гимназії у доукраїнські часы, як сю культурно-образовательну інституцію русинства Сталін и його українські лакеї зліквідовали и переробили на українську. Дякувучи Сталіну, родині не дозволено виїхати за отцом на тоты часы у сталінську Чехословакію. Обоє ученикув зачали ощущати, як у них внутри оживає ненависть до диктатора, як росте у них „апетит” на якусь помсту, айбо у тот момент прийшло їм на розум и то, як походила уборщиця у Мукачовській табачці, котра уколола очі на Сталінському портреті. Нараз обоє хлопцюв, як кибі ся договорили из пологи „гаптак”, сіли у дреп, як такі, што їх фізіологія „притисне”, то мусять, прятавучися пуд мостом, дашто там лишити, пак устали и робили так, як кибі у корчмі їх натігало на бл..... Имня Джугашвілі висловлєвали Джугай Вілі. пак Дедё из бавков серйозности говорив Губеру, ош кибі сись тиран и надале бы ся называв по-грузинськы, то не був бы у політиці, був бы опстав НЕП. Киров бы не був забитый Сталіновым ГПУ и Росія, возможно, бы была кидь и комуністична, айбо без Сталінового своєволія. На сись приговор Дедё зареаговав, ош было бы найліпше, обы вун опстав ся на розбойничькому ремеслі, коли викрадав поштові кочії. Тогды и достав ся на каторгу пуд царську охрану, и она бы добре сторожила, бо як політичний узень царську охрану подплатив и пятый раз утік из Сибіру, бо обычні преступники мали тяжку каторгу, а політичні лем ссылку. Видиш, и царь був наївный не знав, ош на себе плете болшевістський кербач. Сталін на своєю кожї мав сись опыт, и за того из його ГУЛАГа никто не утік. Хлопці стояли при голові портрета вождя як искаменілі, и дві свічки замуркали и удатно дыміли, бо были такого порядного качества, што даколи ся самі загасли. Дедё у такому случаю, кидь изась запальовав изгаснуту свічку, та мало злаяв: „Свічка една невоспитана, фена бы тя побила, ты не знаєшь, ош за часув нашого вождя не лем доста хліба не є, а и швабликув?”

Хлопці зачали быти фарадловаными, тай изась мало зогнули коліна и собі присіли. Первый смутчну тишу перерушив Дедё и обратився ид

свому глубоко смутнящому цімбору. ош ци вун знає, ош Сталін любив вестерны. Цімбор Губер лем попозерав на нього и проїзнюс: то має быти изась твоя фігля? Дедё лем подтвердив, ош то є факт того є извістно, ош Сталін не любив істерны и позерав лем тоты, у котрых го велебили аж до неба. (Істерны на ул. Зріні называли совєцькі военні и будовательські фільмы). Пак Дедё продовжав, ош Сталін из вестернув мав тоту идею нас русинув перекрестити на украинцѡв. Цімбора Губер отвітив, ош на тум може быти и якась правда, бо днишні индіане мали свою етнічну идентиту Ацтеки, Инки, Майя и побігаї из сього нашого континента уже товды по-сталінськи называли сисі племена индіанами. Дедё засміявся и додав: „Видиш, мы двоє Подкарпатські русины индіане, читаєме мыслі еден одного и думаєме, кибі сьме были една особа”. Пак ищи додав, ош Сталіна и так прозвали, як индіанських начальникув у туніх романах, написаных писателями-идеологами. Кидь индіанський начальник ся называв Острозракий Орел, вадь Великий Медвідь, Сталіна еден поет назвал „Соколе муй сизий у сей крилатий гордий час”. Хлопці добре айбо тихо засміялися, не знавучи, ош даколи у будущому народиться незалежна Україна, котра буде шлифовати Сталінські вестернові дефеніції о народах и Подкарпатських Русинув почестує новов назвов Русины -Українці.

Из коридора учулося Клоп! Клоп! Клоп! Пак двері до смутчного зала ся отворили, и появилася завпедова смутна фізіономія и пуд тарасбульбовськыми байусами искаменіла смутна твар. Завпед став перед збаштлованым гробом вождя, котрый на портрету був намальований малинько из профілю, обы не лем ордена было видко на його выпуклуй груді, айбо хоть на єднуй шарі ногавиці кровав-червені лампасы. Завпед упрявив взор на честну страж, пак смутным меланхолічним голосом тихо по-українськи проговорив: „Та що хлопці, стоїте, стоїте у цю смутну трагічну хвилю?” Хлопці склопили очі, на способ спомаленого фільма, прикивли согласно головов сантиметр горі и сантиметр долу, тай назад вгупли годновірно до маскованого смутка и то аж так годновірно, ош упозіровали, як камняні стовпы.

Пару минут перед єднов годинов ночі настав час выміни стражі. Завпед слідовав церемонії из демонстративнов театралностью, пак ся убернув уд гроба чолом узад, тихими кроками опустил залу и ступав лем на талпу топанок, обы не рушив вождя у

його заслуженому спанку. Пак из коридора изась было чути вуд подкованых каблукув топанок, клоп...клоп ...клоп, айбо тихше и тихше аж на конци зовсім клоп...клоп утихло.

По церемонії, уночі по єднуй годині, хлопці спишувалися у направленні улиці Зріні, были так фарадловані, што тых шість кілометрів ся їм здалося вічністю.

Сталінова смерть и його нагле отсутствіє залишило за собов значителный політично-ідеологічеський вакуум, што принесло значителный політичеський хаос. Про часть жительство СССР из Сталіным пушов „животодарный” про-

мін, айбо не менше было и тых, котрі из його смертю виділи ліпшое будуще. Зародок сєї надежды принесли из собов вертавущія из ГУЛАГа. У русинського народа надежда про повернутя людських прав, котрі были насильственно отобраті Сталіным, не сталася, бо офіціална Україна перебрала уд Сталіна ключ уд них до своїх рук, и не научилася, ош насильство и безправіє не принесе нич позитивного ани діла України.

Йожеф Попович

Пуд сербським куполом

„Просіть и дано буде вам: глядайте и найдете, стучіть и открывуть вам. (З Евангелія)

За часы соціалізма у Мадярщині odbyвалася велика міграція населеня. Причини тої міграції и політичні (про них ліпше не споминати!), и економічні: розвитіє промышленности, рожденіє великих індустріалных варишув и такое другое.

Уєдно из населенієм помалы мігровала из востока на запад, на юг Мадярщини и греко-католичеська віра. Доста назвати, наприклад, вароші Пийч, Бойо, котрі ся находять на юго-западі державы.

А Бойо – то невеликий варош, што ближе до Сербії и майдале од Хорватії. На Дунаю колись образовався рукав Шуговиця, на котрому появилася дуже файный остров.

Іппен туй, на берегах славної ріки и стоить Бойо. Первое письменное упоминаніє про варош – грамота, датована 1323 роком. На старинных, убургованых покрученых улицах старого вароша близько сорок архитектурных пам'яток и интересных будовань. Централна площа – у дусі італіянського Ренессанса – задумано позерать на Шуговицю. Много пам'ятників знамым мадярським личностям, много церков и капличок разных конфесій.

У вароші Бойо довгий час функціонували дві, так называемі, сербські церкви. Мала была построена у конци 1700 рока. Чому про неї пишеме, дале ся выяснить. Под час великого пожара 1840 рока она згоріла. У 1842 році її заново одбудували. Довгий час была парохіалнов церков. Час ишов, сербського населенія у Бойо поменшало – и парохіална церков стала філіалом. Послі II Світової войны богослуженія у суй церкви уже ся не проводили. 1972 рока її передали у собственность

мадярської державы. Иконостас перенесли у Герцег-Санто, што ся находить за сорок кілометрів уд Бойо на гатарі из Сербіїов.

Пак малу сербську церков хосновали як концертный зал, пузніше – як зал діла торжественных свальбовых церемоній. До 2000 рока офіціалної греко-католичеської общины у Бойо не было. Айбо вірники там бывали и хотіли мати свого душпаствря. Завто парох из вароша Сегет Мікловш Саплонцаї начав проводити у Бойо Святі Літургії. Єден раз у місяць, айбо и того устачило, обы організовав вірників у общину. Літургії проводилися у римо-католичеській церкви. Через рук-пудруга появилася и укріпилася мысль: а чому бы не использовать діла Богослуженій пустувучу малу сербську церков?

Тогдашний мер вароша Пийтер Сил согласився на есе нараз...

Перва Літургія у обновленуй церкви отбылася у марті 2005 рока и проводилася каждый місяць єден раз. Из августа 2008 рока Літургії проводяться два раз на місяць и у первый день Великих Сят. Богослуженіє проводить Ласло Фецак – греко-католичеський парох из вароша Кечкемет. Община греко-католиків Бойо має до 120 вірників.

Інформацію про історію малої сербської церкви, котра ся перетворила на греко-католичеську, про зарожденіє и розвитіє греко-католицизма у вароші Бойо чистосердечно подаровав мені Дєрдь Вашко, преподаватель біології и хімії варошського ліцея. За што йому велика подяка! И най Господь благословить його, як знаючого и вірного подданого Христової церкви.

Алекс Д.

Будапешт-Мукачово

Презентуєме Календарь Алманах 2010

Честовані читателі!

Русины Мадярщини за сись час провели множество шилияких акцій, за котрі ся мож гордити. Межи ними суть и уже традиційні: Національное Сято Русинув Мадярщини, памнятна конференція, посвячена академіку Антонію Годинці и доста нові наші начинанія - проведення Межинародных Пленерув Русинських Художникув. Айбо при тому зробилисьме докус нові діла: памнятна межинародна конференція, посвячена проф. Иштвану Удварі, у Маріаповчі была осячена деревляна греко-католичеська каплиця, установлений памнятник академіку Антонію Годинці на цвинтарі Фіумеи. Сись памнятник був результатом стараний ВОРИАГ, ВРМС, СРМС и онука академіка, др. Ласло Годинки.

Много енергії поклали сьме и на проведення виборув меншиновых самоуправлений

Сам процес виборув депутатув національных меншин Мадярщини не є у кореляції из данными списованя (переписи) національностей. Йсе мож было видіти уже по результатам спередущих виборув. Так, по результатам списованя 2001 рока мы знаєме, ош у Мадярщині русинами ся заголосило пия 1100 людей. У 2010 році у Мадярщині ся організовало 75 русинських самоуправлений. На выборчу лішту (а то значить, туй ся записали люди, котрі уголосили, ош ся относят ид русинськуй общині) записалося 4. 228

людей у 124 поселенях Мадярщини. Ци ся заголосять они на списованю людей у 2011 році, кулько нас буде? Скоро час укаже. А доты на нас чекать другый тур виборув ВРМС, СРМС и РМС Боршод-Абауй-Земплин жупы. маєме 300 депутатув, котрі у януарі 2011 рока будуть выбирати депутатув у Вседержавное Русинськое Самоуправленіе (состав буде мати 25 чоловік). У Будапешті также у януарі состояться выборы у Столичное Русинськое Меншиновое Самоуправленіе (состав 7 чоловік), а у жупі Боршод-Абауй-Земплин – теріторалне РМС (состав 7 чоловік).

Так ся стало, ош Фондація Етнічных и Национальных Меншин Мадярщини у сьому році выписала такой грант на выданя календаря, котрый не мав условієм появленя выдань лем на материнському языку. Завто мы ухоснуєме сию нагоду діла того, обы опубліковати дакулко статей, публицистику по-мадярськи. Матеріалы, котрі сьме дустали давно уд проф. Иштвана Удворі и Андраша. Ш. Бенедєка, Даниїда Бендаса, доц. Др. Йожефа Ботліка.

2011 рук стане діла русинської общины Мадярщини дуже важным не лем позад виборув и списованя людей, айбо и позад ведикого событія – проведения Всесвітнього Конгрєса Русинув, котрый отбудєся у Будапешті.

Редакція Календаря Алманаха 2010

Памняти знамого русинського поета, прозаика, историка літературы Василя Сочки-Боржавина

Из великим жалєм дозналисьме ся про вто, ош пуйшов из житя 18 августа 2010 рока у віці 88 рокув символ русинського возрожденія 90-х рокув Василь Сочка-Боржавин. Панихіда отбылася у храмі св. Якуба у Градку у Рокіцан у Чеськуй Республіці.

Сочка-Боржавин проводив цілый свуй живот огромну роботу и не лем літературну, а и общественну на благо русинув Подкарпатя и цілого світа.

Вун стояв у истокув русинського возрожденія на Подкарпатю из 90- рокув ХХ столітія до конца живота. Єдна из його послідных работ: „Коло колыски патріотичного ренессанса” служить діла

пробужденія и усиленія національного самосознанія русинув края разных віковых категорій. Його общественна діяльність заслужує великого честованя. Вун був участником Світовых Конгрєсув, членом СРР, председателєм

Ужгородського Общества им. А. Духновича. Вун продовжив діло будителюв ХІХ столітія, бо усе боровся за сохраненіе світового русинства, його културы, языка и віры. Свойов патріотичнов діяльністю вун може служити приміром молодому поколіню.

Блаженный покой и вічная йому памнять!

Не згасне сонце його життя — автономія рудного края

Из 4 до 25 мая 1946 рока у Ужгороді проходило засідання кримінальної колегії Закарпатського областного суда, на котрому происходило слухання суужебного діла Андрія Бровдія, котрый по мірі можности захищався перед головов Закарпат-

ського областного суда Василём русином и прокурором области Иваном Андрашком:

- Подсудимий, устаньте! Ваша фамилия, имя и имя по отцу?

- Бровді Андрій Іванович.

- Рук рождєнія?

- 2 юлія 1895 рока

- Місто рождєнія?

- Село Кивяжд Иршавського райоона на Подкарпатю.

- Національність?

- Руський (у розуміню: русин)

- Сімейнос положєня?

- Жонатый. Маю жону и двоих дітей.

- Соціалнос положєня?

- Из селян.

- Образованіє?

- Серєдньое.

- Профєсія?

- Журналіст

- Судився и за што?

- Не судився.

- Де и ким робив?

- Предсєдатель партії Автономно-Земледільчєський Союз, премєр-міністер Подкарпатської Русі, депутат Мадярського Парламента, міністер Мадярського Уряда на Подкарпатській Русі у отставці.

- Вы подтверждаете показания, котрі давали у ході слідства?

- Проти даяких показаній возражаю. Военна розвідка „Смерш“ мене арєстовала 3 новємбра 1944 рока (Из нарушенієм елементарної законности, бо лєм 22 новємбра было принято рішеня про його арєст! И.П.). Слідствіє продовжалося 18 місяцєв. Оно изучило ушытку мою 25-ручну політичну діяльність и знає ушыткое мое житія... Мене, як руководителя партії Автономно-Земледільчєський Союз, обвиняють у тому, ош я вюв борьбу проти комуністичної партії. А я, и тоты, котрых обвиняють уєдно изо мнов, ставили собі за ціль — наданя Подкарпатській Русі автономії. Я єден из діятелєв и секретарєв

Автономно-Земледільчєського Союза, у рамках законув УРСР старався за межинародный договор, соотвітственно из котрым Чехословакія обязалася надати нашому краю майшироку автономію. Спиравучися на Конституцію ЧСР и межинародный договор я добивався своєї автономії.

Айбо защитити себе, майзнамого за ушытку исторію нашо-

го края автономістові так и не удалося — Андрія Бровдія было засуджено до смертної кары за сполупрацу из мадярським режимом.

А рока 1914 никто не муг напророчити таку блестящу и страдницьку долю єдному из выпускникув Ужгородської учительської семінарії, котрый 19-ручным юношов зачав робити учителєм у Великому Бычкові, а уже скоро через куртый час войовав на фронтах 1 Світової войны, де був неоднократно поранєный.

Рока 1920 став инициатором и єдным из основатєлєв Подкарпатського (затым

Автономного) Земледельческого Союза, а вуд 1933 рока його председателем аж до 1944 рока. После смерти Ивана Куртыка у кунци 1932 рока Андрей Бровди став членом Чехословацкого Парламента, де представлял возглавляемому ним партию аж до рока 1938.

Кроме того был членом Президии Общества Духновича, редактором сатирических журналов „Тюкодэ пойташ“ (1920) и „Карпатэ футар“ (1921-1924), котри выдавались мадярским языком, выпускал новинку „Русский вистник“ (1923-1939).

Из сентября 1938 рока Андрей Бровди е головным представителем объединенной Центральной Народной Рады на переговорах из Прагов, а у октовбрі Прага назначила його премьер-министром первого автономного уряда Подкарпатской Руси.

А у новембрі того же рока был арестованный пражскими властями за промадярскую деятельность, затым утік у Будапешт.

Коли Подкарпатская Русь стала назад принадлежать ид Мадярщине, вернулся у Ужгород. У маю 1939 рока став депутатом нижней палаты Мадярского Парламента, де до 1944 рока возглавлял русинскую группу, котра намагалася дустати автономні права діла Подкарпатской Руси.

Свои автономистские идеи А. Бровди широко пропаговал не лем у Чехословацкому и Мадярскому Парламентах, а и у издаваемых ним новинках „Русская правда“ (1934-1940), „Русское слово“ (1940-1944).

Ушытку свою политическую деятельность А. Бровди направлял до единой цели – добыванию автономии

русинам Подкарпатья. Так было, коли став членом Чехословацкого Парламента, так было, коли робив у Мадярскому Парламенті.

Пуд час словацкого народного восстания у августі 1944 рока, А. Бровди намагався установить контакты из советскими властями, йому отказали, а затым арестовали.

Таки действительно талантливым и плодовитым журналистом был Андрей Бровди, два його политичные трактаты вышли немецким языком „Подкарпатская Русь за час Святостефанской Короны“ (1939) и „Панславизм и русины Подкарпатья“ (1943). У 20-30 роки на Подкарпаті широко ставилися його талантливо написані пьесы „Гроші як дьявол“ (1920) и „Спекулянты“ (1934).

Та у якому жанрі не робив бы А. Бровди, його интересы крутились лем докола едного и того же сонця – русинской автономии. В частности у статі „Мы, автономисты, будеме нову свободну Подкарпатскую Русь“ ищи у 1935 році А. Бровди писал: „Коротко уповім, што мы, автономисты, хочеме и за што боремся: Подкарпатская Русь у її этнографичных гатах вуд Попрада до Тисы, як указано у Сен-Жерменскому мирному договору и Конституції Чехословацкой Републики. Мы мусиме знати вто, ош жити и удержатися у великуй сімі народов удасться нам лем так, кидь у нашому краю

на своей рудной земле владіти нив и газдовати будеме мы сами. За сесе боремся до днишнього дня. Нынѣ власть на нашу землю находится не у наших руках, и мы видиме и чувствуем вто, ош результаты свои работы мы сохранить діла себе не можем. Завто и боремся за автономію. Каждый знает и чувствует вто, ош так як досі было, дальше быти не может ни по Божому, ни по людскому, ни по природному праву“.

Не згасне солнце автономии Подкарпатской Руси, высоко пуднятое у небо Андрейом Бровдийом и донынѣ согревае своими неумирающими идеями горячі сердца непокореных русинов нашего края.

А. Петровиц

„Йсе-есе“ стр. 415-417

Выдавательство „Осой-Берегово-Ужгород“ 2007

Юмор, реклама, приметы и, особенно, политика интересовали наших земляков всегда. И поэтому, такой экскурс в прошлое поможет легче разобраться, чем жили наши предки.

Премьер-министр Андрей Бровди

После долгих переговоров между политическими представителями карпаторусского народа общность культурных ориентаций была наконец достигнута соглашения и была образована Национальный Совет свободной Карпатской Руси, который в субботу дня 8-го окт. 1938 г. заседал в пош. Земского уряда в Ужгороде. Заседание продолжалось до поздних вечерних часов, и на заключительном заседании урядом собралась масса народа с намерением наблюдать результаты.

Национальный Совет свободной Карпатской Руси провозглашает

первое карпаторусское правительство во главе с деп. Анд. Бровдией

Члены правительства кроме того д-р Эдмунд Бачинский, д-р Стефан Фенчик, д-р Иван Пешак, Юлий Ревий и Августин Волошин

„Русская правда“ (октябрь 1938 г.),

Карпаторусское правительство в Праге

Карпаторусское правительство во главе с премьер-министром Андреем Бровдией улетело вчера в 11 часов авиалайном в Прагу, по приглашению правящего цент-

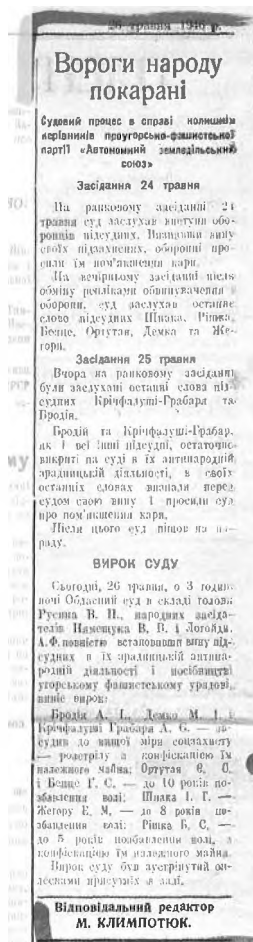
рального правительства. Члены карпаторусского правительства едут в Прагу переговоры относительно дальнейшей судьбы Карпатской Руси.

„Русская правда“ (октябрь 1938 г.),

Губернатор Габарь отказался

После заявления, произнесенного в субботу губернатором Квистагетом Габарь, который не сумел найти путь ни к какому культурному течению на Карпатской Руси и не захотел политической партии, а пользовался доверием населения правящего правительства — сила из дель последних и не-

„Русская правда“ (октябрь 1938 г.),

Русины у гостях у заградках Бейкашмедера

Новоизбрані депутаты Русинського Меншинового Самоуправління Овбуда Бейкашмедер III – го р-на, розробили продовження прийнятої програми, начатої ищи у 2006 році: „Національное воспитание, -фамилії, -культура и традиції”. По прийнятому рішенню РМС III р-на, уедно из клубом „Рутени”, продовжать свою роботу.

Уже у новембрі, по совмістному соглашенію и по приглашенію завідующих заградок, депутаты и члены клуба побывали у гостях у трьох заградках: „Мошоль-гови”, „Дьондфорраш” и „Візіоргона”.

При стрічі воспитательки и завідуючі уповіли нам, ош дуже ся интересувуть національними меншинами и хотятъ, обы и діточки уже из малих рокув познали національності, котрі живуть на території Мадярщины, и у частности у нашому районі.

Из куртов бесідов ид дітям обернулася Валерія Мориляк, розказала їм про русинув, котрі жили из мадярами булше 1000 рокув, мало за исторію, культуру и традиції русинув и также про діяльність русинської меншины и клуба „Рутени”.

Из бесіди діточки дозналися, як меншинові самоуправління намагаються робити ушытко діла того, обы русины сохранили свуй, язык и культуру, як діла сього проводяться многі міроприятія. Мы представили слушателям знамых русинув, художников, композиторов и співакув. Розказалисьме їм, ош каждый рук выдаються у Мадярщині русинські новинки, література, компакт-диски из народными співанками. А така як и они, маленька співачка Анночка Кедик, уже у 5 рокув мала свуй компакт диск. Діла того, обы діти учули русинський живий язык и народні мелодії, послушали сьме диск малої Анночки, котрый ся обстав їм на

памнятку. А пак молоді члены клуба передали діточкам свої дарунки: фарбы, цвітні церузы, пластілін, цвітні крейды, папірь діла малювання и цвітный, шилиякі декорації діла прилаженя прикрас и дарчикув, ушытко, што так треба діточкам діла розвитку творчества. Діточки из великов радостьов окружили нас и зачали розказовати, ош у них є выставка намальованых ними картин, котру мы попозерали и похвалили їх за файні прилажені роботи. Выяснилось, што многі знавуть и вышивати. Своіма ручками приладили и малого Николая, котрого нам подаровали.

Діточки розказали, ош ладяться до выступлений на сятах, а на послід ищи и заспівали.

Воспитателька группы „Котіца”, Катерина Сюч (член клуба „Рутени”) розказала діточкам и про наші русинські творчеські таборы, про выступления на

Меншиновых сятах и про выставку предметув народного творчества, котра была проведена у Культурному Центрі „Чобанко”. Діточки слухали нас, и многі заголосилися, ош и они хотятъ принимати участие у нашому русинському животі!

Каждуй завідууючуй и воспитателькам заградок мы передали на памнятку недавно выдану книгу из русинськыма рецептами, компакт диски из русинськыма співанками.

А діла интересующихся и родичув передалисьме русинську літературу.

Колективы заградок дуже подяковали нам за сисі прекрасні дны, за інформацію и за дарчики діла діточок.

Валерія Мориляк

Председа РМС Овбуда-Бейкашмедер

Честовані читателі!

Русинське Меншиновое Самоуправління III р-на Овбуда-Бейкашмедер обявляє **Грант на май ліпше фото** діла передвижної фотовиставки на тему: „Русини у світі”.

На грант можуть заголоситися русины Мадярщины, авадь симпатизанты. Єдна особа може загнати по 5 фоток, розміром 10x15. Виставка буде хосноватися медіями як жерело інформації про русинув.

Жюрі одбере майліпші фоткы, авторы їх будуть награждені.

Фотки заганяти на адресу: 1033 Budapest, Fő tér 3, и по електроннуї почті: vmori@citromail.hu, до 31 марта 2011 рока.

Майповну інформацію мож дустати вуд Валерії Мориляк по телефону +36 70 3747459

ДЕЦЕМБЕР

2.12.1936 - Родився **Атаназ Фединець** - доктор, русинський художник, фотограф. Сын знамого подкарпатського хірурга Александра Фединця. Закончив медичинський факультет Ужгородської університету. Знакомство із ведучими художниками привело його до живопису, котров вун став займатися у 70-х роках. Вун признаний майстер живопису, лавреат престижних дипломів і премій, член Союзу Художників Малярщини, активний член русинської общини Малярщини.

3.12.1934 - **Начало радіопрограм для русинів Подкарпаття і Пряшовщини.**

4.12.1933 - Родився у Камінці **Миколай Ксеняк** - педагог, народний поет, байкар, і культурний діятель. Из його творчеської майстерської вийшло много русинських творів. Найновіші: О камюньских майстрах (1994), Біда Русинів из дому виганяла (2002), Выбрані байки (2002), за котрі був оцінений премійов А. Духовича. Їго приповідку о дрітареві сьме могли видіти на сцені театру А. Духновича, а окремі твори - у русинській пресі. Жие у Ружомберку.

7.12.1946 - В Ужгороді розстріляний **Андрій Броді** - знамий політик, первый премьер-міністр автономного правительства Подкарпатської Руси.

8.12.1912 - Родився у Обаві /Подкарпаття/ **доц. др. Штефан Добош** - літературознавець, робив изгядованя літератури карпатських русинів, є автором цінної публікації про Адольфа Добрянського. Умер у Пряшові у 1978 році.

10.12.1918 - У Залі Будапештського жупаната совіщалися 500 русинських депутатів і прийняли меморандум о русинському автономном краї.

13.12.1849 - Умер **Василь Довгович** - знамий поет і філософ, член Малярської Академії Наук.

14.12.1849 - Родився у Пакостові **Іван Кізак** - священник, культурний діятель, педагог, писатель, автор русинського Букваря про народні школи, первый председа Общества А. Духновича у Пряшові.

15.12.1883 - Родився **Василій Щерецький** - сосполный політичеський діятель. Быв ведучим діятелем кооперативного двиганя у краю. У 1936 р. був избранним председов Сільськохозяйственной палаты Подкарпатської Руси, котра мала у составі 30 000 членув. У 1944 р. був арестований НКВД, 10 рокув провів на ГУЛАГу. На свободу вийшов у 1957 р. Умер у Мукачові у 1962 р.

17.12.2008 - Умер **Тібор Боніславський** - знамий скрипач, музыкознаватель, організатор і руководитель струнного квартета ім. А.Годинки у Будапешті.

18.12.1908 - Родився **Николай Грицак** - лінгвіст, составитель гігантського Русинського Словаря, матеріал для котрого зберав 50 рокув. Мав не лем філологічне а й біологічне образование. Зробив Словарь Ботаничної лексики.

18.12.1921 - Родився у Хусті (Подкарпаття) **Яромір Горжец** - новинарь, поет, публіцист, историк, видаватель, сосполный діятель. У році 1946 дебютовав зберьков, котру назвав „Ясиня”. Од рока 1965 був шеф-редактором часописа „Універзіта Карлова” і ведучим редактором у видавательстві „Магнет”. У послідуючий період видавав книжки у самиздаті „Чеська експедиція”. У 90-х роках став членом „Общества Приятелюв Подкарпатської Руси” і цілих 10 рокув був його председов. Майзнамі його публікації: „Подкарпатська Русь, земля незнама” (Podkarpatská Rus země neznámá) (1993), „Подкарпатська Русь вчера и днес” (Podkarpatská Rus včera a dnes) (1994), „Прошлость и сочасность Пудкарпатської Руси” (Minulost a současnost Podkarpatské Rusi) (1994), „Земля надежды” (Země naděje) (1995), зберька „Хліб на столі” (Chléb na stole) (1998).

18.12.1934 - Родився **Николай Макара** - историк, етнолог. Закончив исторический факультет Ужгородської університету. Из 2005 р. заміститель председи ученого совіта Научного Центра Русинистики.

19.12.1804 - Умер мукачовський єпископ **Андрій Бачинський** - великий патріот Подкарпаття.

19.12.1817 - Родився в Рудьові **Адольф Добрянський** - політичеський і сосполно-культурний діятель, будитель Русинів, председа Пряшовського

Атаназ Фединець

Миколай Ксеняк

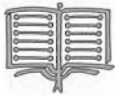
Андрій Броді

Николай Грицак

Яромір Горжец

ДЕЦЕМБЕР

Адольф
Добрянський

Общества св. Иоана Хрестителя, честный председа Подкарпатського літературного общества Василя Великого, літературного общества Василя Великого у Ужгороді, представляв Русинув и Словакув у мадярському Парламенті. Умер 19.3.1901 у Інсбруку у Австрії.

20.12.1815 - Умер **Михаил Брадач** - греко-католицький церковний діятель. Робив преподавателем богословської школи у Мукачові. Из 1777 р. - настоятель Кафедрального собора у Ужгороді. У 1809 р. назначений генеральным викарієм Мукачовської греко-католицької єпархії.

20.12.1855 - Родився в Ганговцях (Словакія) **Анто-ній Бескид** - адвокат, сосполно-політичеський діятель, був председов Пряшовської Народної Рады (1918), делегатом на Празькій світовій конференції (1919), став председов

Центральної Народної Рады у Ужгороді (1919), яка приняла рішення о присоединенії Подкарпатської Руси ид ЧСР, був губернатором Подкарпатської Руси (1923). Умер 16.6.1933 у Пряшові.

20.12.1886 - Родився **Григорій Жаткович** - первый губернатор Подкарпатської Руси, юрист, політичеський діятель, лідер русинської еміграції у США. Раховав русинув отдільнов наційов, написав меморандум про проблеми Подкарпатської Руси, первым требованієм котрого была автономія діла Русинув.

Григорій
Жаткович

21.12.1918 - **Мадярська Република создала русинську автономну територію „Руська Крайна”.**

21.12.1938 - Умер у Чертежи на Подкарпатю **Константин Грабарь** - священник, сосполно-політичеський діятель, член губернаторської рады Руської Крайны (1918), директор Подкарпатського Банка у Ужгороді, назначений президентом Подкарпатської Руси (1935-1938).

24.12.1926 - Родився у Ладоміровій (Словакія) **Николай Гвозда** - народный поет. Свої поетичні твори публікує у регіональній и русинській пресі, але войшли и у сборник поезій русинув на Словенську Муза спід Карпат (1996), Терньова Ружа (2002). Їго поетичні твори вийшли у книжці Квітки з мойой загородки. Жие у Ладоміровуй.

25.12.1900 - Умер **Александр Павлович** - русинський народный поет, будитель, публіцист, послідовник А. Духновича.

27.12.1923 - **Основано культурно-просвітительское Общество им. А. Духновича на Подкарпатю.**

Константин
Матезонський

28.12.1858 - Умер **Константин Матезонський** - признанный учитель хорового співа, основатель хорової капели „Гармонія”, котра за 25 років діяльності перетворилася у великий хор при Кафедральній Церкві у Ужгороді. Хор прославився на цілу Мадярщину, часто выступав у Будапешті.

29.12.1905 - Родився **Иван А. Ладижинский** - священник. У 1930 році емігровав у Америку, де дале служив ги священник на фарі у Америцькій Руській Ортодоксальній Церкві у Клівленді, Індіані, Огайо и у Пенсільванії. Редаговав журнал „Родина”, котрый був офіціальним органом Америцько-Руського

Національного Братства (American Russian National Brotherhood). Быв організатором Америцької Карпато-Руської Унії (American Carpatho-Russian Unity) и редактором ежемісячного журналу „Єдинство”, котрый фунговав при сій організації. У 1942 році ведно з адвокатом Др. Григорієм Жатковичом засновали Америцьку Карпато-Руську Централну Конференцію

(American Carpatho-Russian Central Conference), котра пуддержовала востановлення гатарув Чехословакії такыма, ги были до Мюнхенського договора. По II. Світовій войні президент Америки Франклін Д. Рузвелт именовав го членом правління Фонда Помочи Чехословакії (Czechoslovak Relief Fund). Свої стихи и очерки писав на рудному спішському діалекті. Тематика їго поезії и публіцистики: захранення традицій и образ жывота америцьких Русинув. У 1940 році вийшла у світ їго книжка „Karpatorossy v Evropi i Ameriki primir Kamjonka”

30.12.1952 - Умер **Иван Олбрахт** - знамый чеський писатель, много писав про карпатський край, описовав быт и обычаї русинув. Майліпша повість М. Олбрахта „Смутні очи Анці Караджічовой”, выдана у товмаченю І. Керчі у 2001 р. у Ужгороді.

Иван
А. Ладижинський

Др. Маріана Лявинец У честь пам'яті Тібора Бониславського.....	стр. 2
Др. Маріана Лявинец Евгеній Фенцик - прозаик.....	стр. 4
др. М. Лявинец Михаил Лучкай. часть II.....	стр. 5
Засідання Світової Ради.....	стр. 7
О. Даниїл Бендас Андрій Попович - автор „Великого Зборника”, знамый церковно-просвітительский діятель.....	стр. 8
Йожеф Попович Освобожденіє, котрос не принесло свободу діла русиньского народа. часть II.....	стр. 11
Алекс Д. Пуд сербським куполом.....	стр. 12
Презентуєме Календарь Алманах 2010.....	стр. 13
Пам'яті Василя Сочки-Боржавина.....	стр. 13
А. Петровцій. Андрій Бровді.....	стр. 14
Валерія Мориляк Русины у гостях у заградках.....	стр. 16
Пам'ятні дати.....	стр. 17

Kiadja
az Országos Ruszin Kisebbségi Önkormányzat
Felelős kiadó: Manajló András

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Ljavinyec Sztjepán - felelős szerkesztő;
Dr. Lyavinecz Marianna - szerkesztő;
Morilyák Valéria, Szilcer-Likovics Olga, Dr. Szabó János,
Szónoczky János Mihály;
Szkiba Irén - szerkesztőségi titkár;
A szerkesztőség címe:
1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b.
Tel.: (06-1) 468-2636
Fax: (06-1) 220-8005
E-mail: ruszinok@freemail.hu
lavinec@freemail.hu
http://www.ruszinvilag.hu
Nyomdai munkálatok: Atlantis Kft.

Выдає:
Всержавное Русинське Меншинове Самоуправление
Отвѣтственный выдаватель: Андрій Манайло

Члены редакции:
Др. Степан Лявинец - отвѣтственный редактор;
Др. Маріанна Лявинец - редактор;
Валерія Мориляк, Др. Янош Сабов,
Ольга Сильцер-Ликович, Янош Мігаль Соноцкі;
Ірина Скиба - секретарка;
Адрес редакции:
1147 Будапешт, улица Дярмат 85/б.
Тел.: (06-1) 468-2636
Факс: (06-1) 220-8005
E-mail: ruszinok@freemail.hu
lavinec@freemail.hu
http://www.ruszinvilag.hu
При передруковни посилатися на "Русинський Світ"

ISSN: 1785-1149

Появленя новинки пудпоровали: **Фондація Национальных та Етнічных Меншин Мадярицины,**
Всержавное Общество Русинської Интелігенції имени Антонія Годинки,
Общество за Культуру Карпатського Рєгіона и Общество Русинської Культуры.
A lap a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány,
Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Közhasznú Egyesület,
Kárpátok Régió Kultúráért Közhasznú Egyesület és Ruszin Kultúrális Egyesület
támogatásával jelenik meg 1000 példányban.
Egy példány eladási ára: 600 Ft.

Фоторепортаж подій у грудні

Конференція пам'яті Андрія Бровді

Міжнародна конференція, присвячена великомученикам греко-католикам Карпатського регіону

Вечір пам'яті Тібора Боніславського

